COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.7.2015
COM(2015) 349 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor raportate de Italia Comisiei și Consiliului cu privire la recuperarea sumei datorate de producătorii de lapte ca taxă suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2001/2002

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului)

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor raportate de Italia Comisiei și Consiliului cu privire la recuperarea sumei datorate de producătorii de lapte ca taxă suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2001/2002

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia nr. 2003/530/CE a Consiliului)

Prezentul raport de evaluare este întocmit în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului din 16 iulie 2003 privind compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor pe care Republica Italiană intenționează să îl acorde producătorilor săi de lapte (denumită în continuare: „decizia Consiliului”), conform căreia autoritățile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului și Comisiei progresele înregistrate în recuperarea sumelor datorate de producători ca taxă suplimentară pentru perioada 1995/1996 – 2001/2002.

În temeiul articolului 1 din decizia Consiliului, ajutorul acordat de Republica Italiană producătorilor de lapte, constând în acțiunea Republicii Italiene de a plăti în locul lor la bugetul Uniunii Europene sumele datorate de aceștia cu titlu de taxă suplimentară pentru lapte și produse lactate aferentă anilor de comercializare 1995/1996 – 2001/2002 și de a le permite producătorilor respectivi să își achite datoriile în rate eșalonate pe mai mulți ani, fără dobândă, este considerat, în mod excepțional, compatibil cu piața comună, cu condiția ca:

– producătorii să-și achite integral datoriile prin rate anuale egale, iar

– perioada de achitare să fie de cel mult 14 ani, începând de la 1 ianuarie 2004.

În temeiul articolului 2 din decizia Consiliului, ajutorul se acordă cu condiția ca Italia să declare la Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), în prezent Fondul european de garantare agricolă (FEGA), cuantumul total al taxei suplimentare pentru perioadele vizate și să deducă sumele datorate din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și, respectiv, noiembrie 2005, sub forma a trei rate anuale egale. Italia a declarat în mod corespunzător, printr-o scrisoare datată 26 august 2003, cuantumul total al taxei suplimentare pentru anii de comercializare în cauză. Sumele datorate au fost deduse în mod corespunzător din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și noiembrie 2005.

Articolul 3 din decizia Consiliului solicită autorităților italiene competente să raporteze anual Consiliului și Comisiei progresele înregistrate în recuperarea sumelor datorate de producători cu titlu de taxă suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2001/2002.

În temeiul dispoziției menționate, autoritățile italiene au prezentat Comisiei cel de-al zecelea raport al lor referitor la plata ratei corespunzătoare anului 2013, printr-o scrisoare din partea AGEA (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*), datată 13 noiembrie 2014.

Prezentul raport prezintă evaluarea de către Comisie a progreselor raportate de autoritățile italiene pentru anul 2013 în ceea ce privește recuperarea taxei suplimentare aferente atât celor șapte ani de comercializare reglementați de decizia Consiliului, cât și anilor nereglementați.

Plata taxei prin sistemul ratelor din 2003

Decizia Consiliului privind autorizarea Italiei de a plăti ea însăși la bugetul Uniunii Europene taxa suplimentară datorată de producătorii de lapte viza 25 123 de producători debitori în

2005, an în care a fost întocmit primul raport către Consiliu. Numărul lor a scăzut la 21 819 pentru anul 2013.

Din totalul producătorilor vizați de raport și cărora li se aplică taxa pentru cei șapte ani de comercializare la care se face referire în decizia Consiliului, 15 431 au ales sistemul de plată în rate din 2003. În 2004, înainte de plata primei rate, cei 15 431 de producători care au optat pentru sistemul de plată în rate datorau, în total, 345 de milioane EUR, reprezentând aproximativ un sfert din soldul total de plată la nivelul producătorilor care au refuzat să adere la sistemul de plată în rate. Rezultă deci că pentru plata în rate au optat în special producătorii cu livrările excedentare cele mai mici. Dimpotrivă, producătorii cu producție excedentară mai importantă (aproximativ 8 000 de producători care datorau taxe în valoare totală de circa 1 miliard EUR pentru cei șapte ani de comercializare) au preferat să nu participe la sistemul de plată în rate. Trebuie totuși menționat că autoritățile italiene primesc, în fiecare an, cereri noi pentru efectuarea plăților în rate În 2013 au fost transmise 160 de cereri noi, reprezentând în total aproximativ 8,7 milioane EUR. Suma totală aferentă sistemului de plată în rate este de 362,17 milioane EUR.

Cea de-a zecea rată trebuia plătită înainte de 31 decembrie 2013 de către 11 331 de producători și se ridica la un total de 26 165 096 EUR. Verificările efectuate de autoritățile italiene arată că, în 2013, 11 132 de producători au efectuat în mod corespunzător plăți totalizând 25 664 142 EUR. Prin urmare, 98,24 % dintre producători au plătit la termen 98,2 % din sumele datorate în cadrul celei de-a zecea rate. Plățile efectuate la termen pentru cele nouă rate anterioare reprezentau 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7%, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 % respectiv 96,9 % din sumele datorate. Așadar, cuantumul total al taxelor recuperate în cadrul primelor zece rate este de circa 270 739 640 EUR (aproximativ 97,3 % din cuantumul total datorat în cadrul acestor rate).

Deși aceste niveluri indică, fără îndoială, intenția producătorilor care participă la sistemul de rate de a-și îndeplini obligațiile, Comisia consideră că modul în care autoritățile au urmărit cazurile în care plata nu s-a efectuat la termen reprezintă o indicație importantă cu privire la nivelul de angajament al autorităților italiene de a asigura respectarea strictă a condițiilor sistemului de plată și, în cele din urmă, recuperarea integrală a taxei datorate.

În ceea ce privește a zecea rată, nu există informații referitoare la plățile celor 199 de producători rămași, în cuantum de 500 948 EUR.

În ceea ce privește a noua rată, la sfârșitul anului 2012, 285 de producători nu efectuaseră plățile care le datorau, în cuantum de 786 682 83 EUR. Potrivit informațiilor transmise de autoritățile italiene, toate aceste cazuri au fost notificate de autoritățile centrale autorităților regionale competente, pentru ca acestea să impună plata întregii sume datorate, cu dobândă, în afara sistemului de plată în rate. S-a dovedit ulterior că, din cei 285 de producători despre care se crezuse inițial că nu au plătit, 191 efectuaseră, de fapt, plățile. Spre deosebire de aceștia, cei 94 de producători care nu plătiseră cea de a noua rată au pierdut dreptul de a plăti în rate. Pentru acești producători au fost inițiate proceduri de recuperare prin executare silită.

Exploatații pentru care s-a revocat posibilitatea de plată în rate

Neplata de către un producător a oricăreia dintre ratele anuale atrage excluderea din sistemul de plată în rate și, prin urmare, îi expune pe producători la executarea întregii sume datorate plus dobânda aferentă.

La zece ani de la lansarea, în 2003, a sistemului de plată în rate, dreptul de a plăti în rate a fost revocat pentru un total de 613 de exploatații, reprezentând o creanță totală de 22 817 190 EUR.

Cu toate acestea, din această sumă, 7 128 700 EUR au fost plătiți înainte de revocarea acestui drept și 4 297 074,81 EUR au fost recuperați după revocare, ceea ce înseamnă că soldul total datorat este de 11 391 415 EUR, fiind vizate 251 de exploatații.

Aceste cifre indică faptul că determinarea de care au dat dovadă autoritățile italiene în ceea ce privește colectarea taxei de la producătorii excluși din sistemul de plată în rate, ca urmare a neplății unei rate, este departe de a fi satisfăcătoare. În plus, producătorii de lapte au trebuit să renunțe la acțiunile lor în justiție în fața instanțelor italiene pentru a avea dreptul să participe la sistemul de plată în rate. Având în vedere acest fapt, recuperarea insuficientă pare să nu fie un rezultat al eventualei durate mari a procedurilor judiciare, ci s-ar putea datora mai degrabă incapacității administrației italiene de a recupera în mod eficace sumele în cauză.

Amânarea cu șase luni a termenului de plată și consecințele acesteia în ceea ce privește ajutoarele de stat

În temeiul articolului 2 alineatul 12 litera (k) din Decretul-lege italian nr. 225 din 29 decembrie 2010, care, în urma modificărilor, a devenit Legea nr. 10 din 26 februarie 2011, Italia a autorizat amânarea, până la 30 iunie 2011, a ratei aferente anului 2010 datorată, în principiu, la 31 decembrie 2010, conform sistemului de plată în rate din 2003, astfel cum a fost aprobat prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului.

Prin Decizia C(2013) 4046 final din 17 iulie 2013, Comisia a declarat că amânarea plății ratei aferente taxei pentru lapte, care ajungea la scadență la data de 31 decembrie 2010, reprezintă un ajutor incompatibil cu piața internă. În plus, ea a considerat că acordarea acestui ajutor s-a efectuat nerespectând condițiile din Decizia 2003/530/CE a Consiliului și a creat ea însăși, pentru cei care au beneficiat de ajutor și care au depășit astfel cadrul stabilit de Consiliu, un nou ajutor de stat, ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, fiind incompatibil cu piața internă.

În Decizia C (2013) 4046 Final, Comisia a solicitat Italiei să se asigure că ajutorul incompatibil cu piața internă, împreună cu dobânzile aferente, este rambursat de către producătorii care beneficiaseră de amânarea la plată.

Autoritățile italiene au inițiat procedurile administrative necesare în vederea recuperării ajutorului acordat. Totuși, la 8 noiembrie 2013, Italia a introdus o acțiune împotriva deciziei Comisiei în fața Tribunalului (cauza T-527/13). La 24 iunie 2015, Tribunalul a pronunțat o hotărâre prin care a fost anulată în parte decizia Comisiei: acesta a confirmat abordarea Comisiei privind ajutorul inerent amânării plății ratei aferente taxei datorate până la 31 decembrie 2010, dar a respins concluziile Comisiei privind noul ajutor creat pentru cei care au beneficiat de această amânare, depășind astfel cadrul deciziei Consiliului.

Taxa suplimentară datorată pentru anul de comercializare 2002/2003

Pentru anii de comercializare 1995 – 2002, Italia a plătit la bugetul Uniunii Europene taxa suplimentară datorată de producători, în temeiul Deciziei 2003/530/CE a Consiliului.

Începând din 2004, statele membre plătesc taxa suplimentară direct la bugetul Uniunii, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003.

Însă anul de comercializare 2002/2003 nu este vizat nici de decizia Consiliului, nici de noul sistem instituit în 2004. Ținând cont de depășirea cotei naționale atribuită Italiei, producătorii

de lapte italieni responsabili de această depășire datorau 227,77 milioane EUR la bugetul Uniunii, pentru anul de comercializare 2002/2003.

Din această sumă, 56,58 milioane EUR au fost recuperați și plătiți la bugetul Uniunii Europene, iar 40,68 milioane EUR au fost anulați prin hotărâre judecătorească. Astfel, la data de 31 decembrie 2013, producătorii de lapte mai datorau 130,50 milioane EUR la bugetul Uniunii Europene, cu titlu de taxă suplimentară pentru anul de comercializare 2002/2003. Din această sumă, 9,35 milioane EUR fac obiectul sistemului de plată în rate din 2009.

Taxe datorate necuprinse nici în sistemul de plată în rate din 2003 și nici în sistemul de rambursare din 2009

În rapoartele anterioare s-a menționat deja că sumele care fac obiectul sistemului de plată în rate din 2003 și al sistemului de rambursare din 2009 (cu o rată a dobânzii egală cu o rată de referință pentru Uniune majorată cu câteva puncte procentuale) nu reprezintă, în realitate, decât o mică parte din taxele de recuperat.

Astfel, cuantumul total al taxei de recuperat pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2008/2009, astfel cum a fost notificat de Italia, este de 2,305 miliarde EUR. Din această sumă, Italia a recuperat 566,71 milioane EUR între 2003 și 2013, din care 270,74 milioane EUR în cadrul planului de plată în rate 2003, 4,99 milioane EUR în cadrul sistemului de rambursare din 2009 și 290,98 milioane EUR în afara sistemului de plată în rate.

Din suma rămasă (1,738 miliarde EUR):

– o mică parte (199,88 de milioane EUR) face obiectul sistemelor de plată în rate pe care Italia le-a instituit în 2003 și 2009 și la care au aderat anumiți producători de lapte care trebuie să achite taxa;

– suma de 211,23 de milioane EUR a fost declarată nerecuperabilă ca urmare a falimentului producătorului sau a anulării taxei de către instanță;

– restul de 1,327 miliarde EUR este datorat de producătorii care au refuzat să adere la sistemele de plată în rate și care, în mare parte, au contestat taxa suplimentară în fața instanțelor italiene.

Astfel, aproximativ 87 % din totalul sumelor încă datorate cu titlu de taxă pentru perioada 1995/1996 – 2008/2009 (1,527 miliarde EUR) nu fac obiectul niciunui sistem de plată în rate.

Taxa totală colectată în afara sistemelor de plată în rate se ridică până în prezent la numai 290,98 milioane EUR . Potrivit raportului autorităților italiene, această cifră extrem de mică s-ar datora numărului mare de litigii inițiate de producătorii care trebuiau să achite taxa și pentru care au fost suspendate procedurile de recuperare a taxei.

În precedentele rapoarte de evaluare înaintate Consiliului, Comisia și-a exprimat dorința ca rapoartele anuale prezentate de Italia să descrie în mod specific situația procedurilor judiciare în curs și să ofere detalii care să confirme efectuarea plății de către producătorii cărora instanța le-a respins contestațiile referitoare la plată. În absența unor astfel de informații detaliate, Comisia nu a fost în măsură să monitorizeze în mod corect progresul înregistrat în recuperarea acelei părți a taxelor care nu face obiectul sistemului de plată în rate.

Comisia a apreciat informațiile cuprinse în raportul autorităților italiene referitor la a zecea rată în ceea ce privește situația generală actuală a recuperării taxelor în cadrul sistemului de plată în rate instituit în 2003.

Cu toate acestea, cifrele furnizate de autoritățile italiene arată că progresul înregistrat în colectarea sumelor care nu fac obiectul sistemelor de plată în rate este nesemnificativ. În mod special, nu există niciun progres semnificativ în ceea ce privește recuperarea sumelor executorii care nu au fost niciodată contestate sau care au fost contestate, dar care au fost confirmate de instanța competentă, sau pentru care procedurile sunt în curs de desfășurare, însă nu a fost emis un ordin de suspendare.

La 31 decembrie 2013, din aceste sume executorii se colectaseră efectiv aproximativ 240,92 de milioane EUR, iar suma executorie rămasă de recuperat este de 827 de milioane EUR. Comisia subliniază în continuare că, în ceea ce privește suma de 1,527 miliarde EUR încă datorată pentru perioada 1995/1996 – 2008/2009, 500 de milioane EUR nu sunt încă executorii întrucât fac obiectul unui litigiu, cu suspendarea recuperării decisă de judecător, dar ar trebui să fie recuperați de îndată ce instanța va pronunța hotărârile judecătorești în favoarea administrației.

În ceea ce privește sumele care sunt în prezent executorii datorate pentru întreaga perioadă 1995/1996 – 2008/2009, numai 22,5% au fost efectiv colectate.

În ceea ce privește perioada vizată de decizia Consiliului (1995/96 – 2001/2002), sumele colectate corespund unui procent de 26,6 % din sumele care sunt în prezent executorii. În cadrul sumelor executorii se disting:

- sumele care nu au fost contestate: din suma executorie de 172,12 milioane EUR au fost recuperate 109,65 milioane EUR, ceea ce corespunde unei rate de recuperare de 63 %;

- sumele care au făcut obiectul unui litigiu, dar pentru care nu s-a pronunțat un ordin de suspendare a recuperării: din suma executorie de 256,2 milioane EUR, au fost recuperate doar 28,38 milioane EUR, adică 11 %;

- sumele care au fost confirmate de instanță: din suma executorie de 639,97 milioane EUR, au fost recuperate 102,89 milioane EUR, adică 16,5 %;

Comisia subliniază rata foarte mică de recuperare din ultimele două categorii. De asemenea, în cazul celor 172,12 milioane EUR care nu au fost niciodată contestate și care ar fi putut fi deci recuperate imediat, încă rămân de recuperat 62,48 de milioane EUR. În ceea ce privește taxa datorată pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2001/2002, 19,54 de milioane EUR nu au fost recuperate de peste 10 ani.

Comisia regretă profund progresele lente înregistrate în recuperarea acelei părți a taxelor care nu este inclusă nici în sistemul de plată în rate din 2003 și nici în sistemul de rambursare din 2009.

Comisia continuă să urmărească îndeaproape procesul de recuperare din Italia, mai ales în ceea ce privește recuperarea taxelor care nu sunt incluse în sistemul de plată în rate. De mai multe ori, serviciile Comisiei au transmis autorităților italiene observații (inclusiv remarci negative) și au solicitat informații detaliate referitoare la diferite aspecte legate de recuperarea taxelor pentru lapte.

Cu toate acestea, în pofida numeroaselor solicitări din partea Comisiei, majoritatea taxelor datorate nu au fost încă recuperate de autoritățile italiene.

La 20 iunie 2013, Comisia Europeană a solicitat Italiei, în temeiul articolul 258 din TFUE, să își prezinte observațiile privind măsurile insuficiente întreprinse pentru a remedia deficiențele în materie de recuperare a taxei suplimentare pentru perioada 1995 – 2009. Răspunsul transmis de Italia nu a indicat niciun progres semnificativ în ceea ce privește recuperarea.

La 10 iulie 2014, Comisia a emis un aviz motivat împotriva Italiei deoarece aceasta nu a luat măsuri suficiente care să garanteze o recuperare eficace și eficientă a taxelor pe excedentele realizate de producătorii de lactate care au depășit cota lor individuală în anii în care Italia a depășit cota sa națională de produse lactate.

Concluzie

Comisia consideră că, în măsura în care sunt respectate condițiile pentru aplicarea sistemului de plată în rate aprobat de Consiliu în 2003, progresul înregistrat de autoritățile italiene în recuperarea sumelor datorate de producătorii care au ales sistemul de plată în rate pentru anii de comercializare 1995/1996 – 2001/2002 demonstrează că sistemul a fost gestionat în mod satisfăcător.

În ceea ce privește sumele care nu fac obiectul sistemului de plată în rate, Comisia și-a exprimat deja, în rapoartele sale de evaluare succesive prezentate Consiliului începând cu 2010, precum și în scrisoarea de punere în întârziere transmisă Italiei la 20 iunie 2013 și, în cele din urmă, în avizul motivat emis la 10 iulie 2014, nemulțumirea față de lipsa de progrese semnificative în colectarea taxelor aferente cotelor de lapte.

În conformitate cu informațiile furnizate de autoritățile italiene în raportul lor privind a zecea rată anuală, în acest caz, nu pot fi raportate noi evoluții importante în ceea ce privește colectarea efectivă a taxelor care nu sunt incluse în sistemele de plată în rate. Dat fiind cuantumul mare al taxelor neplătite și perioada lungă pentru care datoria restantă nu a fost recuperată, rezultă că eficiența și eficacitatea legislației Uniunii sunt departe de a fi fost și de a fi asigurate de către autoritățile italiene, ceea ce a determinat Comisia să decidă, la 26 februarie 2015, să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la neîndeplinirea obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE.